

Asia: VN/36586/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle Suomen ja Yhdysvaltojen välillä tehdyn puolustusyhteistyösopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Satamat ry. kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle puolustusyhteistyöstä Suomen tasavallan hallituksen ja Amerikan yhdysvaltojen hallituksen välillä tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi.

Sopimuksessa määrätään Yhdysvaltojen oikeudesta tulla Suomen alueelle ja oikeudesta käyttää sovittuja tiloja ja alueita, jotka on määrätty sopimuksen liitteessä. Sopimusta sovelletaan kuitenkin aina, kun Yhdysvaltojen joukot ovat Suomessa. Sopimusta sovelletaan myös silloin, kun Yhdysvaltojen joukkojen läsnäolo ei liity sopimuksen liitteessä lueteltuihin sovittuihin tiloihin ja alueisiin, vaan puolustusyhteistyötä tehdään laajasti Suomen alueella myös liitteessä lueteltujen sovittujen tilojen ja alueiden ulkopuolella. Käytännössä sekä materiaalien että joukkojen logistiikka Suomeen, Suomessa ja Suomesta osapuolten kesken vaatii yhteistyötä ja järjestelyjä myös satamayhtiöiden kanssa, ja tältä osin sopimus tulee välillisesti koskemaan myös satamayhtiöitä. Sopimuksen keskeiset artikkelit satamayhtiöiden kannalta ovat: 1) artikla 3, jossa määrätään pääsystä sovittuihin tiloihin ja sovituille alueelle sekä niiden käytöstä, 2) artikla 4, jossa Yhdysvalloille annetaan oikeus tuoda ennalta sijoitettavaa materiaalia Suomeen ja varastoida sitä Suomessa, sekä 3) artikla 11, joka koskee mm. alusten liikkumista. Lisäksi sopimuksen artiklan 6 ”Turvallisuus” -kohdat, jotka eivät rajoitu liitteen mukaisiin alueisiin, voivat koskea satamia.

Siltä osin, kun yllä mainitut artikkelit 3 ja 4 tulee sovellettavaksi satama-alueiden käyttöä koskien, Suomen Satamat ry. korostaa selkeää sopimusperusteisuutta, vastuiden määrittelyä satama-alueella toimiessa, yleisistä turvallisuutta ja ympäristöä koskevista velvollisuuksista huolehtimista sekä satamajärjestyksen noudattamista. Suomen Satamat ry. pitää tärkeänä hallituksen esitysluonnoksen

perusteissa (3 artikla, 4 kohta) mainittua periaatetta, että sopimus ei pidä sisällään tai merkitse yksityisten tai yleisten tilojen antamista käyttöön vastikkeetta.

Kaikkienensa Suomen Satamat ry. toteaa, että kyseessä on laajamittainen yhteistyösopimus, joka osaltaan edellyttää uusien käytäntöjen ja toimintatapojen määrittämistä ja sopimista osapuolten kesken ja Suomessa toimeenpanijan (PLM) kanssa soveltamisen edetessä. Kuten edellä on tuotu ilmi, satamat arjessaan voivat kohdata sopimuksen mukanaan tuomia uusia tilanteita eri yhteyksissä. Satamat eivät ole osa valtion väyläinfrastruktuuria vaan yksityisiä organisaatioita, ja siltä osin on varmistettava, että satamat ja ala saavat tarvittavassa määrin tietoa ja voivat olla mukana sopimuksen soveltamista koskevien käytäntöjen määrittämisessä. Suomen Satamat ry. sekä jäsenyhdistykset ovat mielellään aktiivisesti mukana tässä yhteistyössä.

Karjalainen Piia
Suomen Satamat ry